

Ειρήνη Καμπερίδου

Επίκουρος Καθηγήτρια
Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Μέλος Εκτελεστικής Επιτροπής του European Centre
for Women and Technology (ECWT)

Επίτιμο μέλος της HePIS

Η Ειρήνη Καμπερίδου (BA, MA, PhD) είναι Επίκουρος Καθηγήτρια της Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Πραγματοποίησε προπτυχιακές (BA) και μεταπτυχιακές (MA) σπουδές στη Βοστώνη και στο Παρίσι: Emmanuel College, la Sorbonne de l'Université Paris και Boston College. Το 2002 αναγορεύτηκε Διδάκτωρ της Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών

και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνιολογίας με βαθμό "Άριστα". Η Δρ. Καμπερίδου είναι μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας (ΕΚΕ), μέλος της **Εκτελεστικής Επιτροπής του ECWT** - European Centre for Women and Technology (<http://www.womenandtechnology.eu>) και **Επίτιμο μέλος της HePIS** - Hellenic Professionals Informatics Society (www.HePIS.gr), με ενεργή συμμετοχή και δημοσιεύσεις σε Ευρωπαϊκά και διεθνή συνέδρια. Έχει συμμετάσχει επίσης ως προεδρεύουσα (moderator) και ως εμπειρογνώμων για θέματα φύλου και ισότητας σε πολλά συνέδρια, ημερίδες και προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης [αναλυτικότερα, βλ. public profile in Women for Smart Growth: http://ec.europa.eu/information_society/events/cf/daa11/person.cfm?personid=21537].

Βιβλία: Κοινωνικό Φύλο, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Πολυπολιτισμικότητα και Αθλητισμός (2011) και το σύντομο υπό-έκδοση (2013) έργο της "Επιτέλους αναπνέω ελεύθερη" - γυναικείες μαρτυρίες [του 17ου, 18ου και 19ου αιώνα]: γυναίκες θαμμένες ζωντανές στην εστία της διαφθοράς και της ίντριγκας.

Κυρία Καμπερίδου, ως ένα από τα ιδρυτικά μέλη του Ευρωπαϊκού Κέντρου για τη Γυναίκα και την Τεχνολογία (ECWT) και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, μπορείτε να μας πείτε ποιος είναι ο στόχος αυτού του κέντρου, ποιος είναι οι δραστηριότητές του.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο για τη Γυναίκα και την Τεχνολογία (ECWT) ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιούλιο του 2008 με στόχο την ενθάρρυνση της γυναικείας συμμετοχής στην κοινωνία της πληροφορίας. Προωθεί τη γυναικεία συμμετοχή στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), στην επιστημονική έρευνα, την παιδεία, τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, τη σύμπραξη κοινών προγραμμάτων και έργων, τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης ανδρών - γυναικών στον κλάδο των ΤΠΕ, μεταξύ άλλων. Το ECWT, που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας των Ηνωμένων Εθνών Global Women and Technology Initiative (GWT-I), επιδιώκει την ουσιαστική και αποτελεσματική δράση με στόχο τη μείωση της υποαπασχόλησης των γυναικών στον κλάδο των ΤΠΕ, τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στον τομέα και την κατάργηση έμφυλων στερεοτύπων και αντιλήψεων. Εδρεύει στην πόλη Drammen της Νορβηγίας, με **16 εθνικά κέντρα** (national point of contacts of the ECWT) που λειτουργούν παγκοσμίως. (www.womenandtechnology.eu)

Το εθνικό σημείο αναφοράς (national point of contact) του ECWT στη χώρα μας είναι η HePIS (το Ελληνικό Δίκτυο Επαγγελματιών Πληροφορικής) - που είναι και μέλος του International Federation for Information Processing (IFIP) και του Council of European Professional Informatics Societies (CEPIS).

Η HePIS συμμετέχει ενεργά στην ενίσχυση και ενθάρρυνση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της συμμετοχής περισσότερων γυναικών στον τομέα των ΤΠΕ. Επίσης η HePIS υπέγραψε το Code of Best Practices (Κώδικας Βέλτιστων Πρακτικών για τις Γυναίκες και την Πληροφορική) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δέσμευση του συγκεκριμένου δικτύου, στο ECWT και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι η ουσιαστική και αποτελεσματική δράση με στόχο τη μείωση της υποαπασχόλησης των γυναικών στον κλάδο των ΤΠΕ, τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στον τομέα και την κατάργηση στερεοτύπων και αντιλήψεων για το ρόλο των δύο φύλων.

Πρόσφατα συμμετείχατε και συντονίζατε τη συζήτηση στο συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 6 Νοεμβρίου, με θέμα “Περισσότερες τεχνολογίες; Περισσότερες γυναίκες επιχειρηματίες!”.
Υπήρχε ενδιαφέρον, συμμετοχή, επετεύχθη ο στόχος του συνεδρίου;

Αρχικά πρέπει να αναφέρω ότι η προσέλευση του κοινού στο συνέδριο ήταν εντυπωσιακή, παρά τη γενική απεργία και την απουσία όλων των μέσων μαζικής μεταφοράς από τους δρόμους της Αθήνας. Περίπου **500** συμμετέχοντες παρακολούθησαν το συνέδριο, στο οποίο παρουσιάστηκαν **12 ευρωπαϊκά έργα** που μπορούν να βοηθήσουν τις γυναίκες της Ευρώπης, ανεξάρτητα από την ηλικία και την καταγωγή τους, να ανακαλύψουν τι μπορεί να κάνει γι' αυτές το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, **280** συμμετείχαν στο συνέδριο (φυσική παρουσία) και άλλοι **195** συμμετείχαν μέσω διαδικτυακής σύνδεσης.

Το συνέδριο αποτελεί την κορύφωση μιας σειράς επιτυχημένων δράσεων και ενεργειών δημοσιότητας και ενημέρωσης στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου “ladybizIT”, της πρωτοβουλίας “Leonardo da Vinci”, με στόχο να συνεισφέρει στην προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να υποστηρίξει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και να προωθήσει τους τρόπους με τους οποίους οι Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) μπορούν να την ενισχύσουν.

Δηλαδή, να αναδείξει τα πλεονεκτήματα και τις νέες ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη και επαγγελματική σταδιοδρομία που παρέχουν η χρήση και η πρόσβαση στις δυνατότητες των ΤΠΕ. Δεδομένου ότι ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια για τις γυναίκες που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση στην Ευρώπη, είναι -εκτός από την τεchnοφοβία- η περιορισμένη πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες, στην χρήση των ΤΠΕ.

Εδώ πρέπει να επισημάνω ότι οι εισηγήσεις εκείνων που συμμετείχαν στο συνέδριο τεκμηριώνουν ότι οι Τεχνολογίες Πλη-

ροφορικής και Επικοινωνιών, και ειδικά τα social media (ΜΚΔ), διευκολύνουν και ενθαρρύνουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα.

Ο στόχος του συνεδρίου επετεύχθη καθώς ενθάρρυνε τις “μέλουσες” γυναίκες επιχειρηματίες μέσα από την ανάδειξη των δυνατοτήτων των ΤΠΕ για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Υπήρξε συναίνεση για το θέμα των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες επιχειρηματίες. Ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια είναι η περιορισμένη πρόσβαση και χρήση των εργαλείων των ΤΠΕ.

Ακολούθως αναπτύχθηκαν προτάσεις όπως:

1. Δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί καμία **Αλλαγή** αν δεν συμμετέχουν και οι άνδρες. Οι γυναικεία επιχειρηματικότητα δεν αποτελεί θέμα φύλου/έμφυλο θέμα (a gender issue), αλλά αποτελεί Οικονομικό θέμα, Οικονομικό ζήτημα, και γι' αυτό χρειάζεται στήριξη. Χρειαζόμαστε εκπρόσωπο που να καταλαβαίνει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα.
2. Βρείτε τον/τη μέντορά σας και αναδείξτε με τη βοήθεια του/της τα δυνατά σας σημεία (www.feelthementoring.gr).
3. Δουλέψτε και από το σπίτι, οι τεχνολογίες το επιτρέπουν τώρα πια.
4. Θέστε όρια μέχρι να τα καταργήσετε! Οι διαθέσιμες τεχνολογίες μπορούν να αποτελέσουν το εισιτήριό σας, για να κάνετε το γύρο του κόσμου, και αυτό απαιτεί έξυπνη στρατηγική, σχεδιασμό και δράσεις.

Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα ή οι προτάσεις του συνεδρίου; Συνεχίζεται η δράση σας;

Συνεχίζεται και θα συνεχιστεί στο μέλλον. Οκτώ μέρες μετά το συνέδριο, στις 15 Νοεμβρίου, ακολούθησε ανοιχτή συζήτηση (exploitation round table) στην Αθήνα. Συγκεκριμένα, το ECWT και η HePIS διοργάνωσαν -εκ μέρους της κοινοπραξίας του Ευρωπαϊκού έργου Δια Βίου Μάθησης “ladybizIT: Women Entrepreneurship on the Verge of ICT”- ένα round table (ανοιχτή συζήτηση) για να βγάλουμε βασικές προτάσεις και σχέδιο δράσης -εκτός από τις προτάσεις του συνεδρίου- που θα βοηθήσουν και θα αναπαράγουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στο exploitation round table συμμετείχαν ειδικοί, γυναίκες και άνδρες, που παρακολούθησαν το συνέδριο, μέλη της κοινοπραξίας, κ.ά. Καταγράφηκαν βασικές προτάσεις σχετικά με το πώς να συνεχίσουμε την δράση. Πώς μπορεί να στηριχθεί και να αναπαραχθεί η γυναικεία επιχειρηματικότητα σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι προτάσεις θα κοινοποιηθούν στην κυβέρνηση, σε policy-makers και στη Commission. Εν ολίγοις η Κοινοπραξία του Ευρωπαϊκού έργου “ladybizIT” θα θέσει τις προτάσεις υπόψη θεσμικών εκπροσώπων, διαμορφωτών πολιτικής καθώς και αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

“Διανύουμε την περίοδο της τεχνολογικής επανάστασης. Και ο κύκλος ζωής αυτής της επανάστασης διαρκεί 40 με 60 χρόνια. Πρέπει να καταλάβουμε ότι είμαστε ακόμα στην αρχή” δήλωσε η Eva Fabry, Διευθύντρια του European Centre for Women and Technology (ECWT). “Δεν μπορούμε να φέρουμε την αλλαγή αν δεν έχουμε άνδρες στον ίδιο χώρο”, είπε η Madi Sharma, μια επιχειρηματίστρις στο τιμόνι της Madi Group, ενός ομίλου εταιρειών που βασιζέται στη φιλοσοφία ότι η δημιουργία καινοτόμων ιδεών στις ανάγκες της τοπικής δράσης μπορεί να επιτύχει παγκόσμιο αντίκτυπο, επωφελητή στην κοινωνία.

“Η επιχειρηματικότητα είναι παντός καιρού, δηλαδή δεν έχει φύλο, δεν έχει ηλικία, δεν έχει καταγωγή” δήλωσε η Όλγα Σταυροπούλου, Γενική Διευθύντρια της εταιρείας συμβούλων Μίλητος Αναδυόμενες Τεχνολογίες & Υπηρεσίες, καθώς και Συντονίστρια του ελληνικού τμήματος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μεντόρων για τη Γυναίκα Επιχειρηματικότητα.

“Η ισότητα των φύλων αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα και βασική πηγή οικονομικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας στο μέλλον. Ωστόσο, στην Ελλάδα των 1.200.000 ανέργων, η πλειονότητα είναι γυναίκες” επισήμανε ο Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, Δρ. Πάνος Καρβούνης.

Αποσπάσματα από τα αποτελέσματα του συνεδρίου που συνέταξε η Δρ. Ειρήνη Καμπερίδου, ECWT Executive Group:

Αυτό το συνέδριο ξεχώρισε γιατί μίλησε την γλώσσα της γυναίκας (μέλλουσας και νυν) επιχειρηματία! Γιατί οργανώθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της. Γιατί έδωσε τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να φύγουν με νέα γνώση, παρακολουθώντας, μεταξύ άλλων, και τα πρακτικά και αποτελεσματικά εργαστήρια του συνεδρίου που εστίασαν στην καθοδήγηση (mentoring), στην χρήση γνωστών εφαρμογών αυτοματισμού γραφείου και στην αξιοποίηση των όχι και τόσο γνωστών δυνατοτήτων τους, καθώς και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media).

Πράγματι, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η ψηφιακή κουλτούρα, για πολλούς ένα νέο και γεμάτο προκλήσεις περιβάλλον, έχει καταστεί σημαντικό κομμάτι των καθημερινών δραστηριοτήτων μας. Ωστόσο, δεν έχουμε κατανοήσει πλήρως το βαθμό που τα νέα μέσα (new media) έχουν αλλάξει την καθημερινότητά μας, τις καθημερινές και επαγγελματικές πρακτικές, τις συνήθειες και την κουλτούρα μας.

Πολλές ομιλήτριες απομυθοποίησαν τον κόσμο των νέων τεχνολογιών - και ειδικά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης - μέσα από το φακό των δικών τους εμπειριών, μεταφέροντας και σε μας μηνύματα για το πώς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ενίσχυσαν σημαντικά την ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους.

Πολλές έρευνες αναφέρουν πως οι γυναίκες βρίσκονται ένα βήμα πιο μπροστά, σε σχέση με τους άντρες, όταν πρόκειται για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Σχετικές έρευνες αποδεικνύουν ότι οι γυναίκες διαθέτουν ισχυρότερες επικοινωνιακές δεξιότητες και κοινωνική νοημοσύνη από τους άνδρες, είναι καλύτεροι ακροατές/better listeners και ότι η συλλογική νοημοσύνη μιας ομάδας αυξάνεται όταν περιλαμβάνει περισσότερες γυναίκες (Kamberidu & Fabry 2012, Cowley 2011, SheSpeaks 2011, Woolley & Malone 2011, Karacostas 2012, Akalp 2012).

Στο σημερινό κόσμο της ψηφιακής οικονομίας αυτές οι δεξιότητες, οι λεγόμενες “θηλυκές” δεξιότητες και ηγετικές ικανότητες που καλλιεργούν μια κουλτούρα συνεργασίας -είτε είναι αποτέλεσμα της βιολογίας, είτε της κοινωνικοποίησης ή κοινωνικών συνθηκών- απαιτούνται ως βασική πηγή κοινωνικής - οικονομικής ανάπτυξης.

Σύντομα θα κυκλοφορήσει e-Book που θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σχέδιο δράσης (action plan), όλες τις προτάσεις και τα αποτελέσματα του συνεδρίου και του exploitation round table.